

Vážený pane kardinále, Excellence, Vážení zástupci Ekumenické rady církví, Dámy a pánové, milí přátelé,

vážím si pozvání na Vaše dnešní setkání a ještě více si vážím vyzvání k tomu, abych i já v tento slavnostní den řekl pár slov. Přemýšlel jsem dlouho o tom, co bych mohl říci zvláštního, co bych mohl dodat k tomu, co již zde bylo vysloveno přede mnou, a to z úst povolanějších. Začnu proto něčím zcela osobním. Dívám-li se totiž na mužská křestní jména v naší rodině, pak mám pocit, že určité oprávnění něco říci dnes mám. Nejen já, ale i můj otec i můj syn jsou Václavové. Můj dědeček byl Vojtěch a pokud jsem dobře informován, i můj budoucí vnouček by měl zhruba za dva měsíce dostat jméno Vojtěch. Tuto volbu křestních jmen nepovažuji za náhodu či za pouhou shodu okolností. Ukazuje na hlubokou zakotvenost obou těchto českých svatých v našem národě a to již po celé tisíceletí.

Řekl-li jsem obou, přesto mezi těmito dvěma jmény cítím rozdíl. Svatý Václav je znám každému školákovi, legenda o něm je součástí naší každodennosti a místa či věci s ním spojená se v naší zemi nacházejí všude kolem nás.

Priznejme si, že je svatý Vojtěch znám daleko méně. Jeho jméno není vidět či slyšet každodenně, sám jeho nositel se nestal tou nejzákladnější částí povinného školního dějepisu, kterou si zapamatuje i ten, kdo nemá z dějepisu jedničku a ani nám vlastně nezůstalo mnoho míst a věcí, která by nám při našem putování naší krásnou zemí svatého Vojtěcha stále znovu připomínala.

Přesto je evidentní, že šlo o mimořádnou osobnost českých dějin. Že šlo o prvního pražského biskupa českého rodu. Že šlo o výrazného představitele českého národa druhé poloviny desátého století, tohoto klíčového okamžiku utváření české státnosti. Že šlo o člověka mimořádně vzdělaného, a - dnes bychom řekli - evropsky laděného. Že šlo o příslušníka významného českého rodu Slavníkovců, jednoho z konkurentů později u nás dominantních Přemyslovců. Že šlo o člověka navýsost duchovního, žijícího velmi čistým, čestným, až asketickým životem. Že šlo o biskupa, který tolik usiloval o očistu osobního života a o morální chování a mravní principy. Že šlo o kněze, který ani na chvíli neslevil ze svých zásad a který proto dělal činy, pro které měl svět kolem něho málo pochopení a které ho nakonec dovedly až k mučednické smrti daleko od domova.